

Succesvol weiden tijdens voorjaar en najaar in Nederland

Karst-Jan Snip Van Hall Larenstein, Cor Kwakernaak Van Hall Larenstein, Marcia Stienezen Wageningen UR Livestock Research.



Achtergrond

Weidegang in voorjaar en najaar kenmerkt zich door natte en koude periodes afgewisseld door warme periodes. Dit maakt grasgroei en weidegang moeilijk te managen. Om hier mee om te gaan hebben Ierse veehouders de beschikking over verschillende planners en indicatoren. Na het succesvol inzetten van de uit Ierland afkomstige Weidewig wordt er nu gekeken of de Ierse planners en indicatoren ook in het voorjaar en najaar gebruikt kunnen worden.

Doelstelling

- Ontwikkeling van planners en indicatoren die Nederlandse veehouders kunnen ondersteunen bij weidegang in voorjaar en najaar geïnspireerd door Ierse Kennis.

Resultaten voorjaar

Beweidings-platform rekenmodel

Het beweidings-platform rekenmodel is een spreadsheet die aangeeft hoeveel hectare er gereserveerd moet worden voor weiden en hoeveel er gereserveerd kan worden voor maaien tijdens het vroege voorjaar (figuur 1).

Aantal koeien	A	100
Maximaal vers gras opname	B	10kg DS
Totale opname gras/dag	A*B	1000kg DS
Maximale groei vers gras op platform	C	80kg DS
Aantal hectares in Beweidings-platform	A*B/C	12,5 HA

Toelichting bij invullen rekenmodel: Het aantal koeien en de gewenste maximale opname uit vers gras maakt de totale behoefte van vers gras. De maximale groei moet hier boven blijven om een overschot te voorkomen. De maximale groei is een inschatting en verwachting naar aanleiding van voorgaande jaren en type voorjaar.

Figuur 1. Het beweidings-platform rekenmodel berekend hoeveel hectare er beweid zou moeten worden aan de hand van verwachte vers gras opname samen met de verwachte maximale groei van deze percelen.

Voorjaar rotatieplanner

De voorjaar rotatieplanner helpt de boer te weiden over het beweidings-platform. Afhankelijk van grasgroei en grootte van het platform wordt er dagelijks een bepaald aantal hectares beschikbaar gesteld aan de koeien. De voorjaar rotatie-planner bepaald de rotatie afhankelijk van het aantal dagen het gras nodig zou hebben om een bepaalde inschaarhoogte te verkrijgen. Deze hoogte bepaald de boer zelf en wordt als doel en ideaal gezien voor zijn weide methode (figuur 2).

Doel inschaarhoogte	A	1700kg DS
Groei van laatste 2 weken	B	50kg DS
Rotatie lengte	C=A/B	34 dagen
Beweidings-platform	D	12,5 Hectare
Beweiden per dag	D/C	0,36 Hectare

Toelichting bij invullen van Voorjaar Rotatie Planner: Doel inschaarhoogte is afhankelijk van beweidingsstelsel en zal moeten worden vastgesteld voor aanvang weidegang. Groei van laatste twee weken kan worden gemeten door wekelijks de grashoogte van het Beweidings-platform te meten. Grootte van het Beweidings-platform wordt vastgesteld door het Beweidings-platform rekenmodel.

Figuur 2. De voorjaar rotatieplanner is ontwikkeld om de boer een handvat te geven om zijn platform te weiden tijdens het vroege voorjaar.

Magische dag

De magische dag is het moment waarbij de koeien voor de eerste een perceel krijgen met de inschaarhoogte die de boer als doel heeft. (bovenste regel figuur 2) Op dit moment kan de boer overschakelen op de Weidewig.

Resultaten najaar

Najaar weideplanner

De najaar weideplanner (Figuur 3) is een beslisboom en spreadsheet om de weidegang in de herfst te managen. Het bepaald samen met weer en groei de datum van opstallen.

Datum opstallen	A	1 november
Huidige datum	B	1 augustus
Dagen tot opstallen	A-B	61 dagen
weersverwachting	C	Zeer goed
groei	D	40kg DS

Toelichting bij invullen rekenmodel: Datum opstallen is een inschatting tussen 1 November en 1 December naar aanleiding van draagkracht. Weersverwachting is belangrijk om in te schatten of de rotatie verkort of verlengd moet worden. Deze cijfers zullen wekelijks bekeken en aangepast moeten worden om goed in te spelen op weer en groei.

Figuur 3. Najaar weideplanner is een beslisboom en spreadsheet om de datum van opstallen te bepalen.

Najaar budgetplanner

De Najaar budgetplanner berekend hoeveel hectare begraasd kan worden tot opstallen (figuur 4). Vanuit de opname van de veestapel wordt berekend hoeveel hectare de koeien zouden kunnen begrazen. Hiermee kan een scheiding gemaakt worden tussen maaien en weiden. Dit voorkomt dat gras te lang de winter in zal gaan.

Aantal koeien	A	100 koeien
Vers gras opname per koe	B	10kg DS
Totaal opname gras/dag	C A*B	1000 kg DS
Dagen tot opstallen	D	61 dagen
Grasvoorraad per hectare	E	800kg DS
Verwachte groei per dag tot opstallen	F	20 kg DS
Opneembaar gras per hectare	G F*D+E	2020kg DS
Hectares weiden tot opstallen	H C*D/G	30,2 hectare

Toelichting bij invullen van Najaar Budget Planner. Het aantal koeien en opname uit vers gras maakt de totale behoefte vers gras. Dagen tot opstallen haalt men uit de Najaar Weide Planner. Grasvoorraad dient elke week gemeten te worden. de verwachte groei is een schatting naar aanleiding van huidige groei en verwachting. Dit kan samen met de weideadviseur bekeken worden. Opneembaar gras per hectare is een berekening van de huidige voorraad samen met het gras wat er nog bij zal groeien. Hieruit wordt berekend hoeveel hectare gras de koeien kunnen opeten voor opstallen. Uitgaande van een gemiddelde voorraad en groei.

Figuur 3. Najaar weideplanner is een beslisboom en spreadsheet om de datum van opstallen te bepalen, deze weideplanners vormen ook een evaluatie voor de weidegang.

Conclusies

- In het voorjaar kan er met het beweidings-platform rekenmodel berekend worden hoeveel hectares beweid kunnen worden.
- Voorjaar rotatieplanner adviseert hoeveel hectares per dag beweid moeten worden gebaseerd op groei van afgelopen 2 weken.
- Magische dag is een indicator voor het omgeschakeld van de voorjaar rotatieplanner naar de zomer planner 'Weidewig' dit op basis van inschaarhoogte.
- Najaar weideplanner en najaar budgetplanner adviseren hoeveel hectare nog beweid kan worden voor opstallen. Dit op basis van grasvoorraad en groei.